

Lynprøve 2

1.1

Den realøkonomiske fordeling opgøres som en allokering af ressourcer i forskellige hovedgrupper. Den realøkonomiske fordeling opgøres fx aflønning af ansatte i den offentlige forvaltning, forbrug i den offentlige produktion eller løbende overførsler til husholdninger. Her er alle udgifterne slået sammen til små hovedgrupper modsat den funktionelle, der opgør hvilken funktion står for udgifterne. Eksempler kunne være forsvar, sundhed osv.

De tre komponenter, der bruges i denne opgave, er:

- Det offentlige forbrug, som beskriver værdien skabt i den offentlige sektor opgjort fra udgiftssiden. Her i indgår de løbende overførsler til husholdningerne ikke.
- De offentlige investeringer, som beskriver de investeringer påbegyndt eller finansieret af det offentlige. Her i blandt kan metroen, veje og andet infrastruktur nævnes.
- Løbende overførsler til husholdningerne, som beskriver den udgiftsdel, staten sender tilbage til husholdninger gennem overførsler. Her kan pension, SU eller kontanthjælp nævnes. De løbende overførsler bliver årligt reguleret, så de følger prisudviklingen i samfundet.

Alle tallene er kædede-værdier, faste priser. Dog er der forskel på fastlåsningen. Mens det offentlige forbrug og de offentlige investeringer 2010-priser, er overførslerne til husholdninger opgjort i 2015-priser. Derfor kan der være en minimal forskel. Ydermere er der også forskellige tidsperioder. Det offentlige forbrug og overførslerne er fra 2009-2019, modsat de offentlige investeringer der løber fra 2008-2018. De sidste tre år i begge perioder er stadig under revision, og kan ændres. Alle absolutte værdier er i milliarder kroner.

Tabel 1.1. Udvikling i off. Forbrug og Investeringer	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Forbrug	487.8	495.6	492.5	496.2	495.7	505.3	513.8	514.6	519.7	521.9	524.7
Relativt	0%	1.60%	-0.63%	0.75%	-0.10%	1.94%	1.68%	0.16%	0.99%	0.42%	0.54%
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Faste investeringer	54.8	54.4	59.6	60	68.8	67.7	72.9	70.5	75	69	70.2
Relativt		-0.73%	9.56%	0.67%	14.67%	-1.60%	7.68%	-3.29%	6.38%	-8.00%	1.74%

Anm: De sidste tre år (2017-2019) for det offentlige forbrug + (2016-2018) for de offentlige investeringer er stadig under revision

Kilde: STO s. 105, 131 og egne beregninger

Jf. Tabel 1.1 kan det udledes at det offentlige forbrug gennem hele perioden er vokset. Fra 488 til 525 milliarder kroner. De største relative stigninger var i 2014 og 2015, med stigninger på hhv. 1,94% og 1,68%. I cirka samme periode er de offentlige investeringer yderligere stigende gennem perioden. Fra 55 til ca. 70 milliarder kroner. Periodemæssigt er investeringerne voksende fra 2009-2013, 2015, 2017 og 2019. Modsat er de faldende i 2014, 2016 og 2018.

For at få et bedre overblik over, hvilke funktioner i den offentlige sektor der modtager hvilke overførsler, har jeg valgt at bruge en funktionel fordeling for at vise udviklingen i de løbende overførsler. Dette giver et bedre overblik end den realøkonomiske fordeling

Tabel 1.2. Udvikling i overførsler til husholdninger i mia. kr.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*
Pension	165.5	172.3	176.1	179.4	184.5	188.9	192.6	195.5	197.9	202.0	208.4
Arbejdsrelateret	55.9	61.9	59.4	60.1	59.1	55.5	53.4	49.4	45.5	40.1	38.4
Børn og sygdom	45.2	44.9	43.1	40.4	39.2	38.9	38.2	38.3	38.3	38.4	38.9
Andre	53.0	60.1	59.8	60.6	63.7	66.1	68.1	70.5	72.9	73.7	75.2
Relativ udvikling											
Pension	-	4.10%	2.24%	1.87%	2.83%	2.38%	1.96%	1.52%	1.25%	2.04%	3.16%
Arbejdsrelateret	-	10.69%	-3.95%	1.12%	-1.70%	-6.03%	-3.71%	-7.55%	-7.82%	-11.84%	-4.32%
Børn og sygdom	-	-0.65%	-4.02%	-6.26%	-3.04%	-0.72%	-1.77%	0.33%	0.06%	0.13%	1.30%
Andre	-	13.40%	-0.42%	1.33%	5.15%	3.67%	3.16%	3.39%	3.45%	1.11%	2.02%

Anm: De sidste tre år (2017-2019) er stadig under revision

Kilde: STO s. 140 og egne beregninger

Jf tabel 1.2 udledes det at de løbende overførsler samlet er stigende gennem hele perioden. Fra 319 til 361 milliarder kroner. Størstedelen af udgifterne udgøres af pensionen, som i 2019 udgjorde 58% af de samlede udgifter til husholdningerne. Disse udgifter er også stigende gennem hele perioden. De arbejdsrelaterede overførsler er stigende i 2010 med 10,7%, men gennem resten af perioden er de faldende. Fra ca. 60 milliarder kroner i 2009 til 38,4 i 2019. I samme periode er børne- og sygedagpenge faldet fra 45,2 til 38,9 milliarder kroner, mens gruppen andre er steget fra 53 til 75,2 milliarder.

1.2

Den offentlig sektor er hovedsagligt politisk styret. Dog varetages de politiske beslutninger oftest som en reaktion på økonomien og dermed konjunktur forholdene. **Jf STO s. 105** udledes det, at finanskrisen ramte i 2009. Dette afbødtes blandt andet ved de automatiske stabilisatorer, som vores dagpengesystem. Dette kan være med til at forklare den store stigning i arbejdsrelaterede overførsler i 2010, og efterfølgende faldet i og med økonomien forbedres. Det kan også være med til at forklare den stigende forbrugsudgift i og med økonomien forbedres kan der opkræves flere skatter gennem vores progressive skattesystem, og derved har staten mere kapital at forvalte.

Den største post blandt de løbende overførsler er pensionen, som førnævnt udgør ca. 58% af de løbende overførsler i 2019. Stigningen i disse kan forklares ud fra et stigende antal ældre gennem hele perioden. **Jf. STO s. 19** kan det udledes at mængden af individer over 65 er stigende gennem hele perioden. Dette pålægger derfor staten ekstra udgifter. Denne kaldes også ældrebyrden, og med en faldende fertilitetskvotient, bliver der færre til at varetage byrden **jf. STO s. 21**. For at kompensere for det stigende antal ældre og stigende udgifter forkortes efterlønsperioden til 3 år **Jf. STO s. 204**. Dette kan også være med til at beskrive et fald i arbejdsrelateret overførsler er faldende i

perioden. Yderligere modarbejder senere tilbagetrækning for højere uddannede mængden af ældre på overførsler.

For at starte økonomien og give incitament til at arbejde halveres dagpengeperioden fra 4 til 2 år i 2011 gennem Genopretningspakken **Jf. STO s. 203**. I 2012 stiger de offentlige investeringer med ca. 15%. Dette kan blandt andet beskrives ved finansloven 2012, der fremrykkede investeringer i boliger for at kickstarte økonomien **jf. STO s. 206**.